

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklēsiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

II. Allocutio ad Ecclesiam & auditores, ut ignoscant, & emendent si quid
minùs recte dixerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

state serenitas oborta est; & quæcumque à Prophetis prædicta fuerant, impletæ sunt. Postquam enim idem ille Servator noster ad Patris sui sublatus est domicilium; toto terrarum orbe continentia ac modestia radii illustrato, Ecclesiam suam quasi sacrum quoddam virtutis templum in terris constituit, idque æternum & incorruptum; in quo tum summo Deo ac Patri debitus, tum ipsi quoque conveniens cultus rite exhiberetur. Sed quid posthac vesana gentium malitia machinata est? Christi beneficia ac dona projicere, & Ecclesiam Dei ad salutem omnium constitutam everttere studuit, ac luam superstitionem in ejus locum substituere. Iterū seditiones, iterum pugnas & bella; iterū morositas & luxuriosus vitæ apparatus; & cupiditas divitiarum: quæ quidem præter naturam in hominibus existens (quod proprium est malitiæ) nunac spe fucatâ oblectat; nunc timore percellit. Sed hæc quidem ut æquitas postulat, humi jaceat, à virtute devicta, & præpenitentia scipsa disrumpens atque dilacerans. Nobis verò ea quæ divinæ doctrinæ conveniunt, impræsentiarum dicenda sunt.

CAPUT II.

Allocutio ad Ecclesiam & auditores, ut ignoscant & emendent, si quid minus recte dixerit.

Audi ergo, castitatis ac virginitatis Compos nauclere; tuque infirmæ ac audis ætatis nutrix Ecclesia, cui veritas & clementia curæ est: ex cuius perenni fonte salutaris defluit rivus. Vos quoque qui sincrè Deum colitis, eamque ob causam illi curæ estis, faventes audite: nec tam ad verba ipsa, quam ad rerum quæ dicuntur veritatem, animum intendite; nec me dicentem, sed devotionis religiosum officium spectate. Quæ enim gratia & utilitas fuerit orationis, nisi dicentis animus antea fuerit exploratus? Magna quidem fortasse præsumo. Verum infitus mihi erga Deum amor, audacia causa est; quippe qui vim affert pudori. Proinde vos qui divinorum mysteriorum scientia præ ceteris instruti estis, auxilio mihi adesse velim; ut si quid fortè in dicendo peccare contigerit, ipsi mea sc̄tantes vestigia corrigatis: nec consummatam quandam doctrinam à me exspectetis, sed potius fidei meæ conatum benigne approbetis. Ceterum Pa-

τον δὲ παντοδιπλάκλιδων γαλλιών
σατον καὶ πάνθ ὅσα διὰ περιφτῶν τοσέονται,
ἐπιπρέποντογάρτοι μετάξιος την πατεραν
ἔσιαν ἀρθεῖσ, αἰδοῦς καὶ σωφρεστιῶν αὐλαίαν.
μαστίλιον οἰκεμέριον περιστάσια, ειρόνιαν
ἀρετῆς την ἐπικληπόνταν Πατῆς γῆν ιδύσαται,
αἴδιον. ἀφθαρτον. ἐν ὀτατετῷ Ζευχωταν
πατει Θεῶν δεοντα, ταῖς ἔστω καβοκοταν
τελεῖτο μετ' ἐνσεβείας. τι δὴ μὲν ταῦτα οἱ
Φρων τῷ θεντῶν ἐμπλανάτο πονηραί: ἐπειδεις τας τε χειρες χάριτας ἐκβάλλεται, καὶ
την Πτωσιτηίαν τῷ πάντων συσθείσαν
κληπόν πορθεῖσαν. ἀντερπετε δὲ λιοντανον
στιδαμονιαν. ανόσιος αὐθις σάτις, πόλεμοι,
μάχαιραις ραπελία. Βίσις τορασκοντινηματων
τρέψω. ο καὶ Φυσικῶς ιδιον πονηραί, ποτι
μῷ εἰπίστι κεκαλλωπισμέναις θέλγοι. ποτι
δὲ φόβω καταπλήθοι. ἀλλ' αὐτη μέρια
κείσω, η πηθεῖσα τον ἀρετῆς. η θειας διαφρ
γματιν, απαραπομόνητε τον μεταμετα
μην δὲ νικητὰ τοσονικοντα τῷ θειῳ λόρ
ρητεον.

Κεφ. B'.

*Προσφάντος τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τοῖς ἀρχοταῖς, τοι γένουται
μορθούμενοτα πατεματα.*

Aκετοῖς, αγνείας παρθενίας τοι
Ασολεναικληρες. ἐπικληπότελε αἴσεκυρα
δαοῦς ηλικίας τιθεν. ή μέλει μόριαν θεοτηίας.
μέλει δὲ φιλανθρωπίας. ὅτις αειδεπηρη
δοτος αζει σοτηγονον ιάμα. αἴσοτε δ' αἴκυρ
μεις εν φύμας, οι τὸν Θεὸν ειλικρινας σέβονται
διοκη μεμέλοδε αιτω. τοσονικοντες ιον νει,
μη τῇ φρέσει μάλλον, ή τῇ τῷ λευκομ
διληθεια. μη δὲ έμοι τῷ λέγοντι, αλλα τη πο
καθοσιωσεως ἐνσεβεία. τις γδ' αι ειλογε
χεισι, ανεξτάσις καταλεπομψης της τέλε
D γοντος διαθέσεως τοι μωδ' ὅσιας μερη
λα. της δὲ τόλμης την τοσονικοντες
εμφυτον αιτιωμα. αιτηδηνηλια αιδειβι
ζεται. διο μαλισα τους Επισημονας την ζε
ων μυσηνων, Βονδους έμαυτω σωστοι. ή
έαν τι πλαισμα συμβαινη περι τους λόγους,
συμπαρεματησιντες διορθωθε. ήν μέρακον
παιδειαν μη Επιποθουντες. το δὲ πιστη
έπιχεισεως διποδεχόμυροι. ἐπιπνοια δημη
μερη

μεγίση τέπατεδε, παιδός τεκατ' ἔργυ πα-
ρει, Φθεγορθρωταῖτα. ἀπεξ ἀντὶ φεύ-
γονται διανοια σφεσάνοι. εἰ γάρ τις αὐτὸς
Θεόπολειν, η ἀπλετιὰ μετιὼν ἐπισή-
μιν, ἀκελεοῦ τὸ ἔρον ικανῶς ὑπείληψεν, α-
πελειαύτος τεκού το ὥστα δαζόμενον ἐφωρά-
ση. μην κατοκητέον, εδ' αἰμελητέον, τοις
εποχασι πάποτε τὸ θεῖας ἐπιπνοίας διὸ καὶ
ημεῖς βομῆκος τῆς αὐαξοῦντος παραμητούμενος,
παραμεθατεῖ σκοπεῖ, (πεδος) τὸ τέλειον.

A tris ac Filii singulare auxilium nobis in
presentia adspiret, ea dicentibus quæ
jusserit ac menti nostræ suggesterit. Si
quis enim aut rhetorican aut aliam
quamcumque artem professus, sperat se
absque ope divini Numinis opus suum
cumulate posse perficere, is cū eo quod
suscepit opere rudis atque imperfectus
deprehenditur. Quibus vero divini Nu-
minis semel adspiravit auxilium, ii neu-
tiquam cessare ac torpere debent. Pro-
inde longioris proœmii veniam à vobis
depreciati, caput ac summam instituti
nostræ aggredi tentabimus.

ΚΕΦ. Γ.

Οπιζὲ λέγην Πετρὸν Θεόν, καὶ τὴν κτίσεως ὁ αὐτὸς ἐμμην-
γεῖ καὶ εἰδένει τὸν συνεισιαν, τὰ οὐρανά, εἰ δὲ Φεραὶ τῷ
αὐτῷ τῷ αὐτίτι.

AΓαῖον δὲ πάντα εἰσίται, ἐπειρ τὸν ωσίαν
Αθεοὺς αἱ, γένεσιν δὲ εχει. ἔκοποι δὲ δ'
ἀρχῶν δὲ σὺ γενέσει πάντων, αὐτὸς αεχή.
οὐδὲ σὲ σκέψεις εἶχων τὸν αὐταφοράν, εἰς ἐκείνουν
εἰστηκαπάλιν. σκέψαι τῆς διατάσσεως συγκεί-
σεστε, εἰ τοπικῶς, αλλὰ νοερῶς γνωρίμως δὲ
ἡ Λημαία Ιωνὶ τῷ πατερών σπλάγχνων σκέψει
εἰτο γεννητὲν, ὡσπερ αἰμέλαιτα σκέψεια
τῷ αἴλα διατάξει πενοίας, ἐπιστήλη
συτηρετῷ τε αἰδητῷ κόσμῳ καὶ τοις σὺ αι-
λῷ μηχανώμενοις [εἰς] φίλε. Λοι γάρ τοι πᾶ-
σιν οὐαφειληπταὶ τωτεῖ κορμοί, ή αἵτια
τείνακού Στοῦ σκείθεν. σκείθεν δὲ καὶ Ψυχῆ,
χρησταῖσιν ποιεῖ, καὶ τὰ ὄργανα, δι' αὖ τὰ ση-
μανώμενα τῷ τῷ αἰδητοῖσιν δοσοτελεῖται. Καὶ
οὐδὲποιούσιογος; τῷ οὐτων πάντων εὐα-
ιωσεσάτειν, καὶ πάνθ' ὅσα ὑποτέτακται τῇ
ἐκείνου δεσποτεία μόνη. ταῦτα δέσμα, ταῦτα
επίγεια. καὶ τὰ φυσικὰ καὶ ὄργανα καὶ σώμα-
τα. εἰ γὰρ οὐ τετων αὐτοβιώτων οὐτων κυ-
ρεῖσα, εἰς ἐνός αἴλα πολλῶν διατάγματος
κληρονομίαν καὶ τοποθεσίαν καὶ μῆτοι
παλαιοί. Καὶ Φθονος, καὶ πλεονεξία κατὰ διώδειαν
κατακερευτόσαντα, τῷν ἐναερόντον τῶν
πάντων ὁμένονταν ιστάλμενοι πολλῶν διαφόρων
πλεονεξίαν εκάστω μοιρούσιονομερι-
σιον. τὸ δὲ αἴτιον τὰ αὐτά τε καὶ ὄσα μάτια εἶχεν
τὸν σύμπαντα καὶ κόσμον. [εἰς] αἰμελῶς εἶχεν, εἰδὲ
αποταῦματος γεγένεσης θετον παρεισποτίζεις
δι' αὐτοῦ γεγένεσης γεγένεσις δημιουργοῖς,
convincit non sine providentia id geri, nec fortuito casu id contigisse. Quis vero

B *Quod Deus Pater est Verbi, & omnium rerum
opifex: & quid nullomodo res possent con-
fistere, si diversa essent earum
causa.*

BOnum illud quod omnia appetunt, cum suapte natura semper Deus sit, ortum non habet, ac proinde nec principium. Ipse vero omnium quæ gignuntur, principium est. Qui autem ex ipso processit, rurius cum iplo conjungitur atque unitur: quippe cum disjunctio atque conjunctio non locorum spatii, sed intellectu duntaxat in illo perficiatur. Neque enim illo paternorum viscerum damno fetus ille constat, sicut ea quæ ex semine nascuntur: sed divinae providentiae dispositione editus est Servator, qui huic aspectibili mundo, & cunctis quæ in eo fabricatae sunt rebat operibat præsideret. Omnibus igitur quæ mundi complexu continentur, subsistendi ac vivendi hinc suppetit cauila. Hinc anima, hinc sensus omnis, & facultates quibus ea quæ à sensibus significata sunt, consummantur. Quidnam igitur hæc concludit oratio? Unum scilicet esse omnium præsidem, cunctaque ejus unius dominio subjaceat, tam cælestia quam terrena; natura quoque & organica corpora. Nam si harum rerum quæ innumerabiles sunt, dominium non penes unum, sed penes multos resideret, sortitio ac divisio elemotorum, ut est in veteribus fabulis; invidia ac plus habendi cupiditas, omni virium nisi superare contendens, consonam omnium rerum concordiam perturbaret; singulis videlicet eam quam sortiti essent portionem, diversa ratione administrantibus. Verum ex eo quod universus hic mundus uno semper eodemque modo se habet, satis

CCC